Forslag til Tillæg nr. 5 til
Ikast-Brande Kommunes gældende Spildevandsplan 2023-2034
"Nyt ledningstracé – mellem Brande Renseanlæg og nyt udledningspunkt"

Ikast-Brande Kommune
Teknisk Område
Sjællandsgade 6
7430 Ikast

Sagsbehandler: Diana Olesen
Telefon 99 60 33 47
e-mail: dianole@ikast-brande.dk

Forslag offentliggjort: 11.11.2026

Indholdsfortegnelse

1 Indledning 3
2 Formål og baggrund 3
3 Høring af forslag til tillæg og tidsfrist 3
4 Miljøvurdering 4
5 Berørte Matrikler 4
6 Plangrundlag 5
7 Planændring 6
7.1 Nuværende forhold 6
7.2 Fremtidige forhold 6
7.3 Udledt renset spildevand 6
8 Miljøforhold 6
8.1 Jordbundsforhold 6
8.2 Grundvandsforhold 7
8.3 Fredninger 7
8.4 Recipient 7
8.5 Vandområdeplanerne 7
8.6 Beskyttede naturtyper 7
8.7 Natura 2000 7
8.8 Bilag IV arter 8
8.9 Økonomi 9
9 Arealbehov og rådighedsindskrænkning ved servitutpålæg 9
10 Lovgrundlag 10

Bilag

Bilag 1 – Tegning med ledningstracé og projekteringskorridor

1 Indledning

Forslag til tillæg nr. 5 til Ikast-Brande Kommunes gældende spildevandsplan 2023-2034 "Nyt ledningstracé – mellem Brande Renseanlæg og nyt udledningspunkt" omhandler etablering af nyt ledningstracé, da udledningspunktet fra Brande Renseanlæg flyttes ca. 5 km længere nedstrøms i vandløbssystemet. Optagelse af området i spildevandsplanen vil medføre at udløbsledningen kan etableres og der kan etableres et nyt udløbspunkt.

2 Formål og baggrund

Dette tillæg skal danne det juridiske grundlag for etablering af ledningstracé fra Brande Renseanlæg, til nyt udledningspunkt i Skjern Å. For at sikre en mere robust recipient i forbindelse med forventet industrivækst og mulighed for fremtidig sammenlægning af renseanlæg, flyttes eksisterende udledningspunkt fra Brande renseanlæg fra Brande Å til Skjern Å.

Projektet omfatter etablering af en pumpestation på matriklen, hvor eksisterende udledningspunkt er, en ca. 5 km lang trykledning til nyt udløbsbygværk, hvorfor vandet via gravitation udledes til Skjern Å. Etablering af trykledning planlægges udført ved en kombination af åben kabelgrav og styret underboring gennem følsomme områder. Ledningstracéet etableres ligeledes for at fremtidssikre driften af Brande Renseanlæg, samt tage højde for en eventuel centralisering af Nr. Snede og Brande Renseanlæg i fremtiden, jf. strukturplanen.

For at sikre at ledningen kan etableres, og give den nødvendige fleksibilitet i den endelige detailprojektering, er der udlagt en projekteringskorridor (buffer) på 50 meter på hver side af det planlagte ledningstracé. Inden for denne korridor kan den endelige placering af ledningen justeres under hensyntagen til uforudsete jordbundsforhold, eksisterende infrastruktur, naturforhold og arkæologi. Når ledningen er endelig fastlagt, gælder forholdene i afsnit 9.

Der ændres ikke i deloplandene, der leder til Brande Renseanlæg.

3 Høring af forslag til tillæg og tidsfrist

Forslag til tillæg nr. 5 til Ikast-Brande Kommunes spildevandsplan 2023 – 2034 - for " Nyt ledningstracé – mellem Brande Renseanlæg og nyt udledningspunkt" offentliggøres hermed og fremlægges i 8 uger.

Der er i offentlighedsfasen mulighed for at kommentere det fremlagte forslag. Alle har ret til at komme med kommentarer eller indsigelser til tillægget. Kommentarer skal være meddelt eller modtaget af Ikast-Brande Kommune senest **6. januar 2027**.

Eventuelle bemærkninger eller indsigelser skal sendes til:

Ikast-Brande Kommune
Teknisk Område
Sjællandsgade 6
7430 Ikast

E-mail: teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk
Hjemmeside: www.ikast-brande.dk

Kommunalbestyrelsens vedtagelse af tillægget offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside.

Når tillægget til spildevandsplanen er vedtaget, kan det ikke påklages til anden myndighed jf. Miljøbeskyttelseslovens § 32 stk. 3.

4 Miljøvurdering

Tillæg nr. 5 til Ikast-Brande Kommunes gældende spildevandsplan 2023-2034 er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Tillægget til spildevandsplanen skal derfor screenes i henhold til § 10 i Miljøvurderingsloven for at vurdere, om tillægget er omfattet af krav om miljøvurdering og redegørelse efter §8, stk. 2 i Miljøvurderingsloven.

I henhold til miljøvurderingsloven er der for det samlede anlægsprojekt, herunder flytning af eksisterende udledningspunkt og linjeføring af det nye ledningstracé, udarbejdet en fuld miljøkonsekvensvurdering (MKV).

Miljøkonsekvensrapporten har specifikt belyst og vurderet de væsentlige miljøpåvirkninger ved projektet. Dette omfatter blandt andet:

- Hydraulisk og stofmæssig påvirkning af recipienten ved det nye udledningspunkt.
- Midlertidige og permanente arealpåvirkninger, samt naturpåvirkninger langs det nye ledningstracé.
- Anlægstekniske konsekvenser, herunder eventuel grundvandssænkning og håndtering af overskudsjord.

Ikast-Brande Kommune på baggrund af MKV-rapporten meddelt tilladelse til projektet efter miljøvurderingslovens §25, den 26. september 2026 meddelt og offentliggjort afgørelse. Der er ikke indkommet nogen klager inden klagefristens udløb.

5 Berørte Matrikler

Følgende matrikler vil kunne blive berørt af dette tillæg:

Matr.nr.	Ejerlav
2a	Borup By, Brande
2aa	Borup By, Brande
2c	Borup By, Brande
2d	Borup By, Brande
2n	Borup By, Brande
2p	Borup By, Brande
2æ	Borup By, Brande
3by	Borup By, Brande
3c	Borup By, Brande
3d	Borup By, Brande
3k	Borup By, Brande
3p	Borup By, Brande
3q	Borup By, Brande
4f	Borup By, Brande
4t	Borup By, Brande
5e	Borup By, Brande
5g	Borup By, Brande
6c	Borup By, Brande
6q	Borup By, Brande

6y	Borup By, Brande
9f	Borup By, Brande
10a	Borup By, Brande
10c	Borup By, Brande
10g	Borup By, Brande
10h	Borup By, Brande
7000e	Borup By, Brande
3c	Sandfeld, Brande
3m	Sandfeld, Brande
3n	Sandfeld, Brande
5a	Sandfeld, Brande
5b	Sandfeld, Brande
5e	Sandfeld, Brande
5f	Sandfeld, Brande
5k	Sandfeld, Brande
5n	Sandfeld, Brande
6aa	Sandfeld, Brande
6ac	Sandfeld, Brande
6ad	Sandfeld, Brande
6ag	Sandfeld, Brande
6ah	Sandfeld, Brande
6ak	Sandfeld, Brande
6al	Sandfeld, Brande
6b	Sandfeld, Brande
6d	Sandfeld, Brande
6f	Sandfeld, Brande
6o	Sandfeld, Brande
6v	Sandfeld, Brande
6y	Sandfeld, Brande
6z	Sandfeld, Brande
6æ	Sandfeld, Brande
7000b	Sandfeld, Brande

Øvrige matrikler der kan blive berørt indenfor projekteringskorridor.

Matr.nr.	Ejerlav
2o	Borup By, Brande
3o	Borup By, Brande

6 Plangrundlag

Spildevandsplan

Området er omfattet af Ikast-Brande Kommunes gældende Spildevandsplan 2023-2034.

Kommuneplan

Ledningstracéet er for den østlige del i Ikast-Brande Kommunes kommuneplan omfattet af rammeområde 13.T1.1 – Teknisk anlæg, Sandfeldvej, Brande.

Lokalplan
Ledningstracéet er for den østlige del omfattet af rammeområde af lokalplan 39 – For et område til renseanlæg ved Sandfeldvej.

Vandområdeplaner
Området omfattet af dette tillæg er en del af hovedopland Ringkøbing Fjord.

Vandområdeplanen for vandområdedistrikt Jylland og Fyn, samt tilhørende bekendtgørelser, udstikker retningslinjer for opnåelse af god økologisk tilstand i vandløb og søer, der afleder til Ringkøbing Fjord.

Spildevandsplanen skal være i overensstemmelse med de overordnede målsætninger fastlagt i vandområdeplanerne og tilhørende bekendtgørelser.

Grundvandsplanlægning
Spildevandsplanen skal tage hensyn til den gældende vandindvindings- og vandforsyningsplan, samt indsatsplaner for Ikast-Brande Kommune.

Klimatilpasningsplan
Spildevandsplantillægget er udarbejdet i overensstemmelse med klimatilpasningsplan 2023-2027 for Ikast-Brande Kommune.

7 Planændring

7.1 Nuværende forhold
Der ændres ikke på de nuværende kloakoplande i gældende spildevandsplan.

7.2 Fremtidige forhold
Ved vedtagelse af dette tillæg, optages et nyt ledningstracé i og udledningspunkt i spildevandsplanen. Projektet omfatter etablering af en pumpestation på matriklen, hvor eksisterende udledningspunkt er, en ca. 5 km lang trykledning til nyt udløbsbygværk, hvorfor vandet via gravitation udledes til Skjern Å. Ledningen etableres som en trykledning, enten som 2 parallelle ledninger eller 1 enkelt. Etablering af trykledning planlægges udført ved en kombination af åben kabelgrav og styret underboring gennem følsomme områder

7.3 Udledt renset spildevand
Anlæggets godkendte kapacitet er 17.300 PE, svarende til en udledning på 1.700.000 m^3 renset spildevand om året. Der ansøges om ny udledningstilladelse i forbindelse med projektet, hvor den udledte mængde der søges om er 1.850.000 m^3/år.

8 Miljøforhold
I forbindelse med udarbejdelsen af dette tillæg er der udarbejdet en miljøkonsekvensrapport (MKV) af området. Udvalgte konklusioner fra MKV er gengivet nedenfor.

8.1 Jordbundsforhold
Ud fra jordbundskort (Danmarks Miljøportal) forventes det øverste jordlag at bestå af grovsandet jord (sand, ler og tørv).

8.2 Grundvandsforhold

Projektområdet er beliggende i et område med drikkevandsinteresser (OD), men udenfor boringsnære områder (BNBO), indsatsområder og nitratfølsomme områder. Nærmeste indvindingsopland ligger (Brande Vandværk), ligger ca. 1,5 km fra Brande renseanlæg og ca. 6 km fra det nye udledningspunkt.

Grundvandsspejlet forventes at stå ca. 1-4 m.u.t. i den sydøstlige del af området og ca. 3-10 m.u.t. i den nordvestlige del.

Inden for 300 m af det forslåede ledningstracé er der registreret 8 boringer (heraf 5 med aktiv indvinding), derudover er der registreret fire private enkeltindvindingsanlæg.

8.3 Fredninger

Der er fredede områder syd og sydvest for projektområdet, herunder Lundmosen/Grønmosen omkring 1,8 km sydvest for Sandfeldvej og Brandlund Mose ca. 990 meter syd for Sandfeldvej. Fredningerne påvirkes ikke af projektet.

8.4 Recipient

Skjern Å er recipient der udledes til, der etableres et udløbsbygværk, hvor spildevandet ledes ud i vandløbet via to mindre rør, udløbet indpasses i omgivelserne.

Det vurderes samlet set, at flytningen af udledningspunktet ikke vil være til hinder for målopfyldelse og ikke vil medføre tilstandsforringelse i Skjern Å eller de nedstrøms recipienter. Det vurderes derfor, at påvirkningen samlet set vil være begrænset og ikke vil forringe forholdene for sportsfiskeriet i området eller dets rekreative værdi i forhold til i dag.

8.5 Vandområdeplanerne

Skjern Å, der er målsat med krav om god økologisk tilstand i henhold til gældende vandområdeplaner 2021-2027 (genbesøget). En realisering af spildevandsplanen må ikke medføre en forringelse af tilstanden af kvalitetsparametrene (insekter, planeter, fisk og kemiske stoffer) i målsatte vandløb. Det vurderes, at planområdet ikke vil forhindre muligheden for fremtidig målopfyldelse i vandløbet.

8.6 Beskyttede naturtyper

Ledningstracéet løber igennem seks §3-beskyttede naturtyper langs Skjern Å, to vandløb, to enge, et overdrev og en mose, hvoraf de fire af områder, vil kunne blive påvirket, tre af disse vil blive underboret, men der på det sidste areal vil blive etableret en overjordisk ledning, samt et udledningspunkt. Områderne er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3 og deres tilstand må ikke ændres.

8.7 Natura 2000

Ledningstracéet er beliggende udenfor Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000-område nr. 68 – Skjern Å, bestående af habitatområde H61 og fuglebeskyttelsesområde F118, beliggende 4,6 km nordvest for udledningspunktet.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at tillægget ikke i sig selv, vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt og ikke vil være en hindring for, at målsætningerne for Natura 2000-områdets tilstand nås og opretholdes.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 61		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Vandranke (1831)	Grøn køllegguldsmed (1037)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 118		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (T)
	Sangsvane (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Rørhøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Fjordterne (Y)	Blåhals (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Figur 1: Udpegningsgrundlag for H61 og F118.

8.8 Bilag IV arter

Af bilag IV til EU-habitatdirektivet fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Indenfor og omkring projektområdet forekommer en række bilag IV-arter, herunder spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, grøn køllegguldsmed, odder, dværgflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus, sydflagermus, vandflagermus og troldflagermus. Derudover forekommer bæver potentielt i nærområdet.

Det vil være nødvendigt at fælde flere træer i mindre skovområder og læhegn langs tracéet, herunder træer, der potentielt kan fungere som yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes dog, at fældningen af disse træer ikke vil have en væsentlig negativ effekt på de lokale bestande af flagermus. Denne vurdering er baseret på, at antallet af potentielt egnede flagermustræer, der fældes i forbindelse med projektet, er begrænset i forhold til det samlede antal potentielt egnede træer i nærområdet. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil påvirke områdets økologiske funktionalitet for de forekommende flagermusarter.

Det vurderes, at der i anlægs- og afviklingsfasen kan være risiko for drab eller tilskadekomst af individer af spidssnudet frø i forbindelse med passage af det åbne ledningstracé gennem arealer, der vurderes at fungere som egnede vandrings- og opholdsarealer for arten. For at undgå, at individer får adgang til arbejdsområdet, skal der etableres projekttilpasninger i form af paddehegn langs den berørte strækning. Paddehegnet skal opsættes og vedligeholdes på en måde, der effektivt hindrer spidssnudet frø i at bevæge sig ind i arbejdsområdet i anlægs- og afviklingsfasen. Under forudsætning af, at projekttilpasningen etableres og fungerer efter hensigten, vurderes projektet ikke at medføre drab eller tilskadekomst af spidssnudet frø i et omfang, der kan påvirke den lokale bestand.

Projektet indebærer ikke tab eller forringelse af kendte yngle- eller rasteområder for spidssnudet frø.

Under forudsætning af gennemførelse af det beskrevne afværgetiltag vurderes projektet derfor ikke at medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for arten, ligesom den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområderne vurderes at blive opretholdt.

Det vurderes, at projektet ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for løgfrø, grøn køllеguldsmed, odder og bæver. Projektet vurderes endvidere ikke at medføre drab eller tilskadekomst af individer af arterne.

Det vurderes samlet, at projektet, under forudsætning af gennemførelse af de beskrevne afværgetiltag, ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, ligesom den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområderne opretholdes. Projektet vurderes endvidere ikke at medføre drab eller tilskadekomst af individer eller forsætlig forstyrrelse med skadelig virkning for de lokale bestande.

8.9 Økonomi

Anlægget forventes udført i 2027 og finansieres af Ikast-Brande Spildevand A/S.

9 Arealbehov og rådighedsindskrænkning ved servitutpålæg

Omfanget af en eventuel rådighedsindskrænkning vil blive nærmere fastlagt i forbindelse med en forestående detailprojektering.

Byrådet er indstillet på at erhverve den nødvendige jord til etablering af trykledningen til spildevandssystemet ved ekspropriation, i det omfang der ikke kan indgås frivillig aftale om erhvervelse.

Lovgrundlaget for ekspropriation til spildevandstekniske anlæg findes i miljøbeskyttelseslovens §58, stk. 1.

Argumentet for at erhverve jord til trykledningen, er at det er nødvendigt for at ledt det rensede spildevand til nyt udledningspunkt fra Brande Renseanlæg.

Servitutpålæg vil bl.a. bestå i deklaration omfattende nedenstående punkter:

1. Deklarationsbælte

Der fastlægges et deklarationsbælte, som minimum skal være 2,5 meter på hver side af ledningsanlægget målt fra midte af ledning. Det er ikke tilladt, uden forudgående aftale med Ikast-Brande Spildevand A/S, at opføre bygninger eller bygningslignende konstruktioner (f.eks. større støttemure), eller foretage beplantning med træer eller beplantning med buske med dybdegående rødder, eller i øvrigt iværksætte noget inden for deklarationsbæltet, der kan være til hinder for adgangen til ledningsanlægget, eller til skade for anlægget og dettes bestående.

2. Adgang til ledningsanlæg

Ledningsanlægget skal henlægge uforstyrret, og der skal til enhver tid gives de berettigede adgang til eftersyn og rensning af ledningsanlægget, samt til at forestå reparations- og vedligeholdelsesarbejde i det omfang Ikast-Brande Spildevand A/S skønner det nødvendigt.

3. Ulemper samt retablering m.v.

Der skal til enhver tid tåles de ulemper, der kan være forbundet med eventuelle eftersyn, vedligeholdelses- og reparationsarbejde af ledningsanlægget. Ledningsejeren foretager retablering af terræn, belægninger m.v. Erstatning for eventuel forvoldt skade fastlægges ved mindelig overenskomst mellem parterne, eller i mangel heraf, af uvildige personer udmeldt af retten.

Deklaration begæres tinglyst på berørte matrikler med Ikast-Brande Spildevand A/S som påtaleberettigede.

10 Lovgrundlag

Dette tillæg nr. 5 til I Ikast-Brande Kommunes gældende spildevandsplan 2023 - 2034 er udarbejdet i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 32.

Tillægget må ikke stride mod vandområdeplanerne, jf. miljømålsloven, og kommuneplanen, jf. bestemmelsens stk. 2.

Administrationen af kommunens spildevandsforhold sker med udgangspunkt i følgende love, bekendtgørelser og vejledninger:

Love:

- Lov om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1742 af 22. december 2025.
- Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v., jf. LBK nr. 1243 af 27. oktober 2025.
- Lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder jf. LBK nr. 692 af 26. maj 2023.
- Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. LBK nr. 4 af 3. januar 2023.
- Lov om afgift af spildevand, jf. LBK nr. 352 af 1. april 2025.

Bekendtgørelser:

- Bekendtgørelsen om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven kapitel 3 og 4, BEK nr. 1446 af 27. november 2025.
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK nr. 1098 af 21. august 2023

Vejledninger m.v.:

- Spildevandsvejledningen til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven kapitel 3 og 4, nr. 28, juni 2018.
- Spildevandskomiteens skrift 31.

Bilag 1

